

Landsbyklynger:

En landsbyklynge er et antal landsbyer, der samarbejder om fælles strategiske mål. Det sker i en netværksstruktur, hvor landsbyerne benytter hinandens styrker til at udvikle både den enkelte landsby og hele klyngen. Landsbyklynger handler om at skabe en fælles stedsidentitet, socialt fællesskab og om at samles om fælles fysiske faciliteter og aktivitetsmuligheder.

Tankerne bag

I 2015 indgik Realdania og DGI et samarbejde om at etablere landsbyklynger. Udgangspunktet for projektet var en overordnet hypotese om, at landsbyer står stærkere, når de står sammen.

I en landsbyklynge finder flere landsbyer sammen i et nyt fællesskab, og byerne og deres borgere samles om, deler og fordeler alt fra identitet og institutioner til foreninger og rekreative tilbud. I klyngerne bruger landsbyerne hinandens styrker til at udvikle den enkelte landsby og hele klyngen. Her bruger man hinandens styrker til at skabe fælles identitet, sociale fællesskaber og til at styrke, bevare og prioritere mellem aktivitetsmuligheder og fælles faciliteter. På den måde udnyttes både menneskelige og fysiske ressourcer på tværs.

Erfaringer fra 2015-2016

Samarbejdet blev indledt med en forundersøgelse *Landsbyklynger som Bæredygtig Udviklingsstrategi - Muligheder, Barrierer og Parametre*, der afdækkede eksisterende landsbyklynger samt muligheder og barrierer i arbejdet med landsbyklynger. Herefter blev der etableret fem pilotprojekter i henholdsvis Syddjurs, Faaborg-Midtfyn, Ringkøbing-Skjern, Vordingborg og Hjørring Kommuner. (Læs mere, se små film om pilotprojekterne og find forundersøgelsen på www.landsbyklynger.dk)

Potentialet

Erfaringerne fra forundersøgelsen og de fem pilotprojekter bliver i løbet af 2017 og 2018 videreført i op til 25 nye klyngesamarbejder, som over 300 landsbyer vil få glæde af. Det er det, I nu har mulighed for at ansøge om at tage del i.

Formål

Det overordnede formål er at understøtte nye samarbejder på tværs af landsbyer og herigennem styrke livet på landet. Derudover er ønsket med etableringen af op mod 25 nye landsbyklynger, at borgere i flere landsbyer samarbejder, prioriterer og opstiller fælles langsigtede mål for hele klyngen i samarbejde med kommunen.

Proces

At etablere en landsbyklynge vil sige, at de deltagende landsbyer og bebyggelser i et geografisk afgrænset område gennemgår en proces, hvor de skaber et nyt fællesskab.

Processen for etableringen af en landsbyklynge strækker sig over 18 måneder og består af fem faser. Der anvendes processen igennem en borgerinddragende metode, hvor borgernes viden og handlinger initierer de udviklingsprocesser, der lokalt er brug for. Ønsket om forandring skal komme nedefra og være forankret hos en bred vifte af lokale aktører.

Der kan dog være lang vej til et samarbejde og en fælles identitet på tværs af landsbyer, hvis livet hidtil har været levet hver for sig. DGI understøtter derfor processen med en konsulent, som vil være med til at inspirere og de frivillige og drive processen. Proceskonsulenten vil ligeledes bidrage til den lokale udvikling af landsbyklyngen gennem de udvalgte fokusområder i projektet. Proceskonsulenten er tilknyttet Sekretariat for landsbyklynger.

De fem faser

I den første fase etableres projektet med en styregruppe, som bliver ansvarlig for projektet og varetager dets overordnede styring. Ligeledes kommunikeres projektet bredt ud, og der rekrutteres frivillige, som ønsker at engagere sig i det nye samarbejde.

I anden fase udarbejdes en kortlægning af klyngen med fokus på de potentialer, der kan styrke klyngens identitet og udvikling. Denne del består bl.a. af en borgerundersøgelse, som sendes ud til alle borgere over 16 år i klyngens geografi. Ligeledes etableres der i denne fase en fælles kommunikationsplatform.

Gennem tredje fase arbejdes der på baggrund af kortlægningen fra Fase 2 med en vision for det videre arbejde. Med udgangspunkt i denne vision udvælges enkelte indsatsområder, som fremadrettet prioriteres.

I løbet af fjerde fase udarbejdes der handleplaner og projektbeskrivelser for de valgte indsatsområder.

I den femte og sidste fase afrundes projektet, og der laves en udviklingsplan, som fungerer som pejlemærke for den langsigtede udvikling af området.

Fokusområder:

- Etablering af en *fælles organisering*, der koordinerer på tværs af landsbyer og kendte strukturer og arbejder med strategiske perspektiver for klyngen med respekt for de enkelte landsbyer
- Etablering af en styrket og koordineret *kommunikationsindsats*, der sikrer relevant information om klyngen både internt og eksternt
- *Involvering* af borgerne via spørgeskemaundersøgelser, borger- og dialogmøder samt etablering af arbejdsgrupper
- Etablering af et *styrket samarbejde med kommunen*, så borgere og kommune i fællesskab optimerer den kommunale service
- At gennemføre en kortlægning af *mødesteder og aktivitetsudbud* i klyngen og arbejde med en plan for tilpasning
- At udarbejde en *strategiplan*, der fungerer som et pejlemærke for den fremadrettede udvikling

Hvem kan søge?

Alle kommuner med landsbyer, som ønsker at styrke livskvalitet og lokal udvikling gennem samarbejde, kan deltage

For at være med er det vigtigt, at:

Kommunen står som formel ansøger, men at ansøgningen udarbejdes i et samarbejde med repræsentanter for de deltagende landsbyer.

Kommunen har afsat midler til at gennemføre en strategiplan som led i projektet. Kommunen skal bidrage med 75.000 kr. i medfinansiering

Kommunen deltager aktivt i mødeaktivitet og som sparringspartner gennem hele projektet

Der skal være lokal opbakning eller et netværk/en forening, der kan sikre lokal forankring

Hvordan søger I?

Man kan løbende søge om at være med i kampagnen - dog senest den 1. maj 2017. Man søger om at deltage i kampagnen gennem en kortfattet ansøgning (5-10 sider). Ansøgningen skal udarbejdes efter dispositionen i ansøgningsvejledningen (se vedhæftede)

Udvælgelse af klynger

Ansøgning og udvælgelse af projekter foregår løbende. Projekter vil blive udvalgt af kampagnens styregruppe, som består af: Stine Lea Jacobi, RealDania, Carsten Blomberg, DGI, Esben Danielsen, Lokale og Anlægsfonden

Der vil i udvælgelsen af landsbyklynger blive lagt vægt på:

- At det pågældende område står over for landdistriktsrelaterede udfordringer, der nødvendiggør en omstilling og tilpasning og motiverer udviklingen af en landsbyklynge.
- At området indeholder stedsspecifikke muligheder, der kan danne udgangspunkt for en ny, positiv udvikling med udgangspunkt i landsbyklyngen.

- At klyngen udgør en enhed enten geografisk, identitetsmæssigt eller historisk – eller at der på anden måde kan argumenteres for klyngens afgrænsning.
- At der blandt de deltagende parter er en stærk motivation for at indgå i samarbejdet og deltage i en fælles udvikling.
- At udviklingen af landsbyklyngen inddrager en mangfoldighed af lokale aktører (fx lokalråd, skoler, idrætsklubber, forsamlingshuse mv.)
- At etableringen af en landsbyklynge skaber synergi med øvrige initiativer og planer i kommunen.

Sekretariat:

Til at gennemføre kampagnen og understøtte udviklingen af landsbyklynger og strategiplaner er et toårigt fagligt sekretariat etableret. Sekretariatet består af medarbejdere fra DGI Lokaludvikling.

Sekretariatets opgave er at bidrage med faglig sparring til strategiplaner, facilitering af netværk, udvikling af viden, samt formidling af kampagnen. Hvis I har brug for yderligere viden eller gerne vil have et møde med en fra Sekretariatet er I velkomne til at kontakte mig sekretariat@landsbyklynger.dk